

NEET-IDEA GIDAS

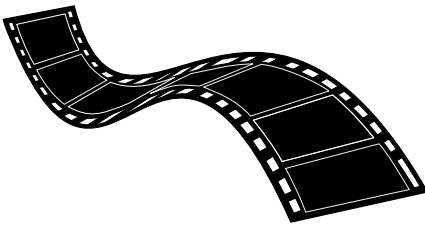

ĮVADAS

Skaitmeninis marketingas ir socialinių medijų kūrimas yra puikios asmeninio tobulėjimo priemonės.

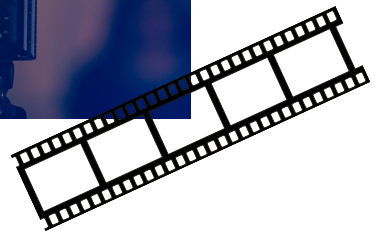
NEET-IDEA gidas padės jums sukurti savo autorinį filmą naudojant paprastas medžiagas ir žinias, kurias jau turite, ir suteiks galimybę parodyti savo filmą visoje Europoje!

ĮVADAS Į ŠĮ GIDĄ

NEET-IDEA gidas paaiškina viską, ką reikia žinoti, norint sukurti savo filmą, lengvai, žingsnis po žingsnio, pradedant paruošiamaisiais darbais, filmavimo būdais ir baigiant filmo montavimu bei viešinimu.

TRUMPAMETRAŽIŲ FILMŲ SPECIFIKA

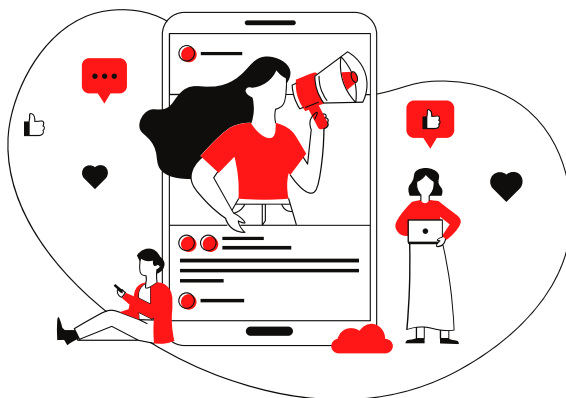

Laikas: vos nuo 15 sekundžių iki 45 minučių.

Žanras:

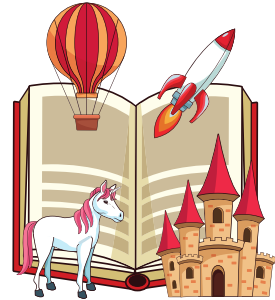
- Animacinis
- Detektyvas
- Dokumentika
- Drama
- Eksperimentinis
- Istorinis
- Komedija
- Melodrama
- Muzikinis
- Šeimai
- Siaubo
- Trileris ir pan.

TRUMPAMETRAŽIŲ FILMŲ IDĖJA

Kaip ir kiekviename filme, pirmiausia, reikia sugalvoti istoriją, turinčią:

- įžangą,
- dėstymą
- atomazgą.

Tačiau tam, kad siužetas būtų išpildytas, svarbu nepamiršti laikytis taisyklės „**paprasta, bet ne prasta**“.

Per didelis kiekis detalių ir siužeto linijų tik apsunkins žiūrovą ir trukdys perteikti esminę idėją.

Nepamirškite tokių sąvokų kaip „**rodyk, o ne pasakok**“ ir „**ledkainio pasakojimas**“, kurios reiškia, kad paprastai papasakota istorija vis tiek gali sukelti žiūrovui emocijas ir leisti palikti detales vaizduotei!

ĮŽANGA Į PASIRUOŠIMĄ KŪRIMUI

Turite tikslą sukurti filmą išmaniuoju telefonu. Norite pritraukti auditoriją ir išlaikyti jos dėmesį viso vaizdo įrašo metu?

Neišsiplėskite ir pereikite prie esmės!

Turite žinoti, kad siekiant sukurti filmą turite įgyvendinti tris pagrindinius etapus – **pasirengimą, kūrybą ir post-produkciją.**

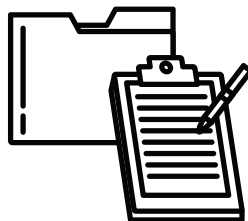

Pasirengimas kūrybai – tai planavimo procesas ir užduočių, kurios turi būti atliktos prieš pradėdant filmavimą, įgyvendinimas. Jis apima scenarijaus rašymą, aktorių ir kitų komandos narių atranką, vietų paiešką, reikalingos įrangos suradimą ir biudžeto sudarymą.

Šiame etape savo projektą ruošiate filmavimui.

PLANAVIMAS PASIRUOŠIMO ETAPE

Tai svarbiausias laikas, kai reikia kruopščiai pasiruošti kiekvienam kūrybos etapui. Štai kodėl sakoma pabaigus pasiruošimo etapą yra sakoma: **„Filmas iš tikrųjų jau paruoštas, tik reikia jį nufilmuoti“**.

Ką verta apgalvoti planavimo proceso metu?

- Sukurkite siužetinę lentą ir kadryų sąrašą.
- Raskite komandą, su kuria dirbsite.
- Keliaukite į filmavimo vietų žvalgybą.
- Prieš pradėdant filmuoti filmą, susiplanuokite biudžetą.
- Pasirinkite įrangą, kuria dirbsite.
- Pasirenkite visus filmui filmavimui reikalingus dokumentus. Tai yra leidimai konkrečioms vietoms, kuriose bus filmuojamos scenos, su filmavimo grupe ir aktoriais pasirašytos sutartys ir kt.
- Susiraskite tinkamus aktorius.

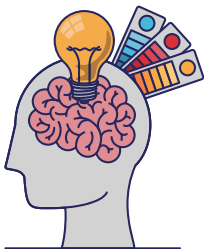
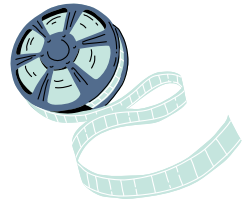
FILMŲ KŪRIMO ĮGŪDŽIAI

Kelionės į tapimą kino režisieriumi pradžioje reikia įgyti įgūdžių, reikalingų sėkmingam filmui sukurti.

Technologinės žinios

Svarbu žinoti, kaip atrodo geras kadras ir kaip jį pasiekti. Jei žinote, ką turėtumėte daryti, jums bus lengva išmokti, kaip tai padaryti - ypač kai mokotės darydami!

Tai apima darbą su kamera, apšvietimu, garsu, specialiaisiais efektais, dizainu, postprodukciniais procesais ir kt.

Kūrybiškumas

Kuriant filmą nuo pat pirmųjų kūrybinio proceso minučių iki paties galo svarbu žinoti, jog visi komandos nariai turi viziją ir tikslą.

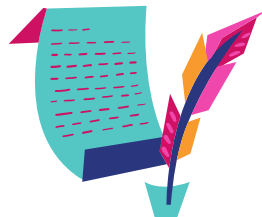

KOMANDOS NARIŲ ROLĖS

Siekiant sukurti filmą, trumpametražį filmą, dokumentiką ar bet kokį kitą produktą – būtina turėti komandą, kuri padės pasiekti jūsų tikslų.

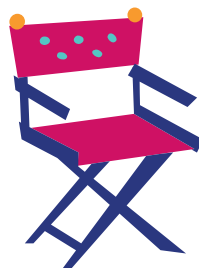
Komandos narių rolės, kurių reikia kuriant filmus:

Scenarijaus autorius – prieš pradėdant dirbti su pačiu kūrybiniu procesu, būtina turėti turinį. Kokybiškas ir kūrybiškas turinys ir yra pagrindinė scenarijaus autoriaus pareiga.

Aktorių atrankos vadovas – tai yra žmogus, kuris rūpinasi, jog būtų surinkta aktorių komanda, galinti įgyvendinti turimą idėją.

Filmavimo vietų vadovas – jis yra atsakingas pagalbą už režisieriui, siekiant surasti scenarijų atitinkančias vietas filmavimui.

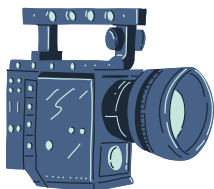

KOMANDOS NARIŲ ROLĖS

Kostiumų dizaineris – šio žmogaus užduotis yra parinkti arba sukurti kostiumus, kurie padėtų atskleisti ir įgyvendinti personažus.

Montuotojas – visas filmo turinys nėra nufilmuojamas vienu kadru, tai vyksta gabaliukais. Todėl po filmavimo svarbu turėti žmogų, kuris galės tuos gabaliukus suklijuoti į vientisą produktą. Ši užduotis ir yra montuotojo misija filmavimo komandoje.

Vaizdo operatorius – jis yra atsakingas už patį filmavimo procesą, kadru kūrimą ir įrašymą.

Garso operatorius – atsakingas už garso kokybę ir įrašymą. Garso operatoriaus misija yra užtikrinti, kad įrašomas garsas būtų aukštos kokybės, be trukdžių ir atitinkantis idėją.

KŪRYBINIS MĄSTYMAS

Kūrybinis mąstymas yra gebėjimas permąstyti **įprastus dalykus** remiantis **kitokiu požiūriu**.

Būti kūrybišku reiškia gebėti pasisemti **naujų ir originalių idėjų** iš prieinamos informacijos.

Kūrybiškumas susideda iš įvairių įgūdžių, pvz., problemų sprendimas, kūrybinis rašymas, dizainas, analitinis mąstymas, efektyvi komunikacija, naujų idėjų generavimas, atvirumas naujovėms ir kt.

Kūrybingi žmonės dažnai pasitelkia **skirtingus mąstymo modelius bei žiūros taškus**. Kiekvienas gali tapti labiau kūrybišku, tam reikia tik noro ir trupučio pastangų!

ŽANRAI

Filmo žanras – tai tam tikra kūrybos forma, kuriai būdingos **laikui bėgant susiformavusios ribos ir pasakojimo elementai**. Vieni žanrai yra labai griežti, kiti – lankstūs. Jie tarnauja kaip **rėmai**, kurie žiūrovui leidžia suprasti, ko jis gali tikėtis iš filmo.

Dažniausiai kine sutinkami žanrai yra:

veiksmo, komedija, drama, fantastika, siaubo, romantinis, dokumentika, trileris, miuziklas, nuotykių, mokslinė fantastika, kriminalinis, istorinis ar kt.

FILMAVIMO VIETŲ PAIEŠKA

Vietos paieška – tai procesas, kurio metu ieškoma egzistuojančių vietų, galinčių tapti filmo scenarijaus įgyvendinimo aikštelėmis. Tai svarbi pasirengimo kūrybai etapo dalis.

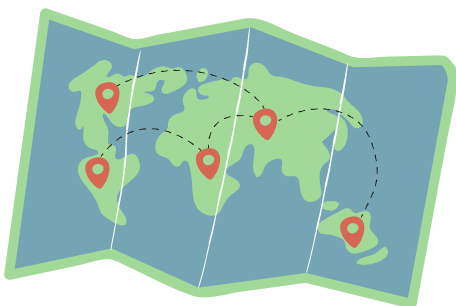
Tinkamos vietos pasirinkimas užtikrina, jog pagrindinės filmo mintys ir idėjos bus įgyvendintos ir lengvai suprantamos.

FILMAVIMO VIETŲ PAIEŠKA

FILMAVIMO VIETŲ PAIEŠKOS METU SVARBU APMĄSTYTI TOKIUS ASPEKTUS KAIP:

- **Atstumas:** Ar turimų išteklių pakanka nugabenti visą komandą bei rekvizitus į numatytą lokaciją?
- **Leidimai:** Ar norint dirbti pasirinktoje vietoje nereikia gauti specialaus leidimo?
- **Kaina:** Ar jūsų turimų finansinių išteklių užtenka visoms pasirinktoms lokacijoms?
- **Aplinka:** Ar lokacija atitinka filmo idėją? Ar užtenka natūralios šviesos? Ar nėra trukdžių, kurie pakenktų garso ar vaizdo įrašymo metu?

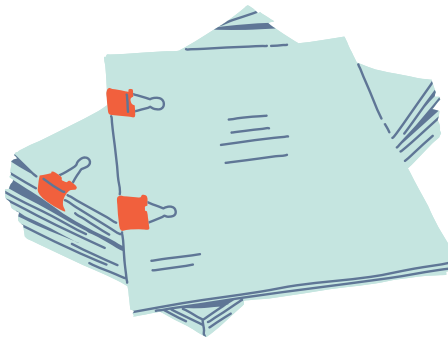

SCENARIJAUS RAŠYMAS: TRUMPO IR ILGO METRO FILMŲ SKIRTUMAI

Scenarijus - tai tekstinis dokumentas, kuriame yra pateikiamas visas filmo turinys.

Trumpametražių filmų scenarijai dažniausiai remiasi **viena siužetine linija, vienu ar vos keliais veikėjais** bei **sparčia istorijos vystymosi eiga**.

Ilgametražių filmų scenarijai dažniausiai yra sudaryti iš daugybės puslapių, kuriuose yra formuluojamos **sudėtingos siužetinės linijos**, kuriose veikia **didelis kiekis veikėjų**.

KAIP RAŠYTI SCENARJŲ

Filmo scenarijus yra tekstinis dokumentas, kuriame atsispindi praktinis filmo idėjos įgyvendinimas.

Scenarijus susideda iš:

- Dialogų
- Siužeto išaiškinimų
- Veikėjų aprašų
- Filmavimo vietų
- Laiko ir veiksmo aprašų

Scenarijui būdinga tai, kad į jį yra įtraukiamos kitos kūrybinio proceso ar siužeto detalės, kurios vyksta už filmavimo aikštelės ribų.

Taip pat galite įtraukti dar konkretesnius komponentus, įskaitant specialiuosius efektus, rekvizitus, kaskadininkus ar kostiumus, t. y. viską, kas yra labai svarbu logistinei kūrybos daliai.

KOSTIUMAI

Kostiumai papildo scenografiją ir yra nepaprastai svarbus kino edukacijos elementas. **Tinkamai parinkus kostiumus, žiūrovai gali:**

- Lengvai atpažinti filmo žanrą (pvz., vesternas ar mokslinė fantastika)
- Epochą, kurią filmas nori atspindėti
- Kultūrinę filmo siužeto perspektyvą.

Tinkamai parinkę šiuos rekvizitus galite perteikti savo mintis ne tik per dialogus ir kameros kadrus, bet ir per nesuvidintą kostiumų kalbą!

FILMAVIMO PLANO RENGIMAS

Sudarydami filmavimo tvarkaraštį galite pasirinkti, kokias scenas filmuoti, kada jas filmuoti, kur jas filmuoti ir kiek jų filmuoti kiekvieną dieną. Laikas yra brangus resursas, ypač derinant tokius veiksnius kaip paros laikas ir oras.

Sudarydami filmavimo planą, įsitikinkite, jog:

- **Visi komandos nariai vienodai supranta misiją** – komanda, kuri gali efektyviai veikti kartu, yra esminis prioritetas.
- **Sudarėte siužetinę lentą** – taip sukursite planą, kuriame kadras po kadro žinosite, ką ir kaip turite filmuoti.
- **Susidarėte kadru sąrašą** – tai padės užtikrinti, jog nufilmavote visas filmui reikalingas scenas.
- **Sudėjote viską kartu** – tobulas filmavimo planas yra sukuriamas kombinuojant siužetinę lentą, kadru sąrašą ir komandos narių idėjas!

Atminkite, kad geras filmavimo planas atspindės galutinio kūrinio kokybę, todėl tam būtinai atiduokite visas jėgas!

ĮVADAS Į FILMO KŪRYBINĮ PROCESĄ

Sėkmingai užbaigus pasirengimo kūrybai etapą, prasideda filmo kūrybinis procesas. Šiame etape kuriami svarbiausi filmo elementai: vaizdai, vaizdo įrašai, garsai ir įgarsinimas. Šis filmo kūrybos etapas dar gali būti vadinamas filmavimo laikotarpiu. Priklausomai nuo projekto dydžio, jis gali trukti nuo kelių valandų iki kelių mėnesių.

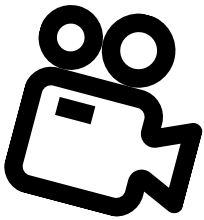
Filmo kūrybiniame procese dalyvauja daug papildomų žmonių. Svarbiausieji:

- Kameros operatorius
- Scenografas
- Aktoriai
- Garso operatorius
- Visažistas
- Produkcijos koordinatorius
- Filmo prodiuseris

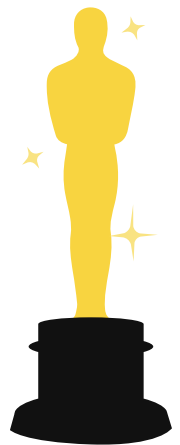
VAIZDO ĮRAŠYMO TECHNIKOS

Filmuoti vaizdo įrašą gali būti šiek tiek sudėtinga, ypač jei naudojate išmanųjį telefoną, tačiau rezultatas vis tiek gali priblokšti! Naudodamiesi toliau nurodytais vaizdo įrašymo metodais įgausite galią transformuoti savo filmą ir užfiksuoti scenas taip, kaip iš tiesų norėtumėte!

Vaizdo įrašymo technikos:

- Išlaikykite kamerą stabiliai
- Išbandykite skirtingus filmavimo kampus
- Pasiruoškite vaizdo įrašymui patalpose
- Apgalvokite apšvietimą
- Filmuokite kadrais, ne visą turinį iš karto
- Pagalvokite apie tai, kaip įrėminsite kadrus

APLINKA IR APŠVIETIMAS

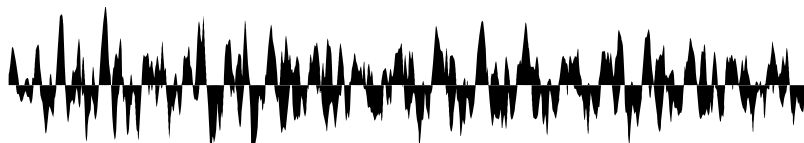
Aplinka ir apšvietimas yra labai svarbūs, nes jie daro įtaką **vizualiniam poveikiui** ir filmo **atmosferai**. Jis turi atitikti veikėjų psichologiją, žanrą ir pasakojimo būdą.

Natūralus apšvietimas yra geriausias. Filmuodami patalpose pirmiausia pasirinkite **kameros kampą, įvertinkite natūralios šviesos kiekį** ir tada nustatykite **pagrindinį ir pildomąjį apšvietimą**.

Blogai parinkta aplinka ir apšvietimas gali stipriai sutrikdyti net ir paties įdomiausio filmo kokybę.

GARSO ĮRAŠYMO TECHNIKOS

Brangi profesionali garso įranga nėra būtina filmui užbaigti!

Šiais laikais išmanieji telefonai gali labai kokybiškai fiksuoti garsą.

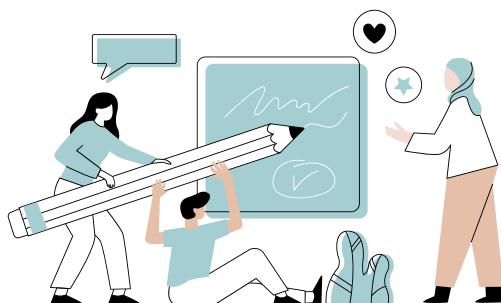
Taip pat yra programų, skirtų garsui redaguoti po filmavimo. Įrašinėdami garsą, **pasirinkite tylią vietą** be aido ir trikdančių garsų (pravažiuojančių automobilių, vėjo ir pan.).

Atsisiųskite **mobiliają balso įrašymo programėlę**. Jei norite investuoti į savo filmą, galite apsvarstyti galimybę įsigyti profesionalų mikrofoną.

PATARIMAI FILMUOJANT IŠMANIUOJU TELEFONU

Pateikiame jums kelis naudingus patarimus, norint kurti kokybišką vaizdo turinį išmaniuoju telefonu!

- **Aktyvuokite skrydžio režimą** siekiant išvengti trikdžių!
- **Visada pasikraukite mobilųjį telefoną.**
- **Patikrinkite, ar įrenginyje yra pakankamai laisvos vietos.**
- **Laikykitės savo filmavimo plano.**
- **Atsižvelkite į kadru sąrašą.**

PATARIMAI FILMUOJANT IŠMANIUOJU TELEFONU

- **Venkite automatinio priartinimo.**
- **Užtikrinkite kameros stabilumą.** Tai galite pasiekti laikydami įrenginį abiem rankomis, naudojant trikojį ar asmenukių lazda.
- **Atkreipkite dėmesį į apšvietimą.**
- **Pirmojo bandymo metu patikrinkite garso kokybę.**
- **Atsiminkite trečdalių taisyklę**

ĮVADAS Į POSTPRODUKCIJĄ

Postprodukcija – tai paskutinis filmo kūrybos etapas, kurio metu redaguojate visą medžiagą ir sukuriate galutinį rezultatą!

Postprodukciją sudaro:

- **Turinio redagavimas** – kiekvienas kadras yra redaguojamas ir sudedamas pagal laiko liniją
- **Spalvų korekcija** – kiekvieno kadro spalvos yra koreguojamos tam, kad būtų užtikrintas spalvų vientisumas ir bendra estetika.
- **Grafiniai efektai** – pridedami tekstai, grafika, subtitrai.
- **Garso redagavimas** – neredaguotų garso įrašų sinchronizavimas, papildomų garsų įkėlimas, muzikos įtraukimas.
- **Rinkodara ir platinimas** – tinkamų platformų ir prieigos būdų pasirinkimas tikslinei auditorijai pasiekti

SKAITMENINĖS MEDIJOS TURINYS IR AUTORIŲ TEISĖS

Kuriant filmą svarbu teisingai naudoti skaitmeninės medijos turinį. Ieškodami vaizdo įrašų, muzikos, scenarijų ir pan., pirmiausia turite **gauti turinio savininko leidimą**. Taip užtikrinama, kad visi **saugiai, sąžiningai ir atsakingai** naudojame internetinį turinį.

Labai svarbu, kad visi suprastume (kaip kūrėjai), **kaip autorių teises reglamentuojantys teisės aktai daro įtaką mūsų sukurtam darbui**.

Autorių teises reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta, kad pirminis skaitmeninės žiniasklaidos turinio kūrėjas yra saugomas pagal Europos teisę. Tai reiškia, kad **negalima kopijuoti ar atkurti svetimo kūrinio**. Norėdami tinkamai naudoti internetinį turinį (kurio nesukūrėte), pirmiausia **turite pateikti tinkamą nuorodą, šaltinį arba gauti savininko leidimą**.

ATVIROS PRIEIGOS REDAGAVIMO SISTEMOS

Redaguodami vaizdo įrašus galėsite išdėstyti ir suplanuoti savo filmą taip, **kaip norite, kad jis būtų matomas**, o ne taip, kaip jį nufilmavote.

Toliau pateikiama naudinga **atviros prieigos vaizdo ir garso redagavimo programinė įranga**. Tai leidžia lengvai ir greitai redaguoti filmuotą medžiagą.

Vaizdo redagavimo programinė įranga	Garso redagavimo programinė įranga
iMovie	Audacity
OpenShot	GarageBand
Capcut	WavePad

VAIZDO REDAGAVIMO TECHNIKOS

1. Apmąstykite kadrus prieš karpydami medžiagą:

Tai padės pasiekti paprastą ir aiškų turinio srautą.

2. Įvaldykite montažą:

Trumpos ištraukos padės parodyti istorijos eigą.

3. Įsiterpkite į veiksmą:

Tai sudomins žiūrovą ir išryškins veiksmą scenoje.

4. Panaudokite iškirptus kadrus

Tai gali suteikti istorijai gilumo, nes dėmesys bus nukreiptas ne į veikėjus, o į sceną.

5. Suderinkite iškarpas

Tai gali padėti jums atskirti ar sujungti laiko tarpusnius bei vietas.

GARSO REDAGAVIMO BŪDAI

1. Užtikrinkite garso kokybę:

Įsitikinkite, kad įrašomas garsas yra aukšto lygio.

2. Naudokite patikimą atvirojo kodo programinę įrangą:

Tai padės sukurti aukštos kokybės filmo garsą.

3. Nustatykite garsumo lygius:

Visus naujus garsus įkelkite nuliniu lygiu. Tai padės nustatyti atskaitos tašką.

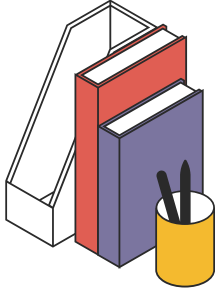
4. Naudokite kambario toną / foninį triukšmą:

Įrašykite natūralius garsus ir suteikite autentiškumo.

5. Visada išsklaidykite naujus takelius:

Kad garsas atrodytų natūralesnis, įtraukite išsklaidymą ir suliejimą.

BYLŲ ŽENKLINIMAS IR SAUGOJIMAS

Svarbiausi patarimai:

Praleiskite darbaulaują:

Niekada nelaikykite bylų
darbalaulyje.

Praleiskite atsisiuntimų aplanką:

Laikykite bylas jiems
tinkamuose aplankuose.

Nedelsiant išsaugokite bylą

Įpraskite saugoti failus,
kai juos atsisiunčiate.

Datuokite bylas:

Tai padės atpažinti
failus.

Reguliariai rūšiuokite bylas:

Sekite, kur saugomos
ir ženklinamos bylos.

Būkite konkretūs:

Nurodykite konkrečius
failų pavadinimus, kad
žinotumėte, kaip juos
rasti atliekant paiešką.

POKŪRYBINĖ RINKODARA

Pasidalykite savo šedevru su pasauliu!

Šiame svarbiame etape turite papasakoti pasauliui apie savo sukurtą šedevrą. Šiam filmui viešinti reikės pasitelkti žiniasklaidą. Tačiau...

Kaip viešinti rezultatus turint mažą biudžetą?

Nesijaudinkite! Yra daugybė būdų, kaip reklamuoti save neišleidžiant jokių (arba daug) pinigų. Pradėkite nuo:

- Elektroninio pašto rinkodaros
- Tiesioginių žinučių siuntimo
- Socialinės žiniasklaidos

MEDIJOS PROJEKTŲ BENDRINIMAS IR VIEŠINIMAS

Galite pradėti nuo el. pašto ir tiesioginių pranešimų rinkodaros plano kūrimo!

Kaip parašyti gerą reklaminių el. laišką?

- Pridėkite vaizdo įrašo nuotrauką / ekrano nuotrauką.
- Temos eilutes apvarstykite kūrybiškai.
- Paraginkite žmones dalintis jūsų vaizdo įrašų internete.

Kaip daugialypės terpės pranešimų siuntimo programos gali padėti?

- Tai – nebrangus rinkodaros kanalas!
- Apima „WhatsApp“, „Facebook Messenger“, „Viber“ ir kt.
- Apsvarstykite galimybę patikrinti daugiakanalius forumus.

KITAS ŽINGSNIS? METAS DALINTIS!

Atminkite, kad norėdami sėkmingai reklamuoti filmą internete, turėtumėte pradėti nuo geros kokybės nuotraukų ir puikaus turinio.

Ką reikia turėti mintyje:

Susikurkite savo
filmo duomenų
bazę

Sukurkite IMDB
puslapį

Įtraukite savo
auditoriją

Pasitelkite
reklaminius
triuks

Investuokite į
reklamą
socialiniuose
tinkluose

Prenumeruokite
internetinius
filmų
tinklaraščius

Šviesa, kamera,
veiksmas!

IR GALIAUSIAI – E. SAUGUMAS!

Parduodant trumpametražius filmus internete labai svarbu galvoti apie tris e. saugumo aspektus: turinį, kontaktus ir elgesį.

Norėdami apsisaugoti internete, taip pat turėtumėte:

- Vengti dalytis dezinformacija internete.
- Turėti tvirtą slaptažodį savo socialinės ir skaitmeninės žiniasklaidos platformose.
- Naudoti ugniasienę.
- Saugotis įtartinų veiklos, pranešimų, paskyrų profilių ir svetainių.

PASIEKĖTE AUDIOVIZUALINĖS KŪRYBOS MOKYMO MODULIŲ PABAIGĄ!

Sveikiname!!!

**Dabar jūsų eilė
panaudoti visa tai,
ką sužinojote, kad
išugdytumėte
kertinius savo
gyvenimo įgūdžius!**

Medžiaga parengta įgyvendinant Erasmus+ projektą "Supporting Digital Native NEETs Back to Mainstream Education, Training and Employment" (NEET-IDEA)

Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje.

INOVACIJŲ
BIURAS

The Rural Hub

ДРУЖЕСТВО
Знание
СОФИЯ

AKLUB

CALLIDUS
INSTITUTE FOR ADULT EDUCATION

INNEO

NEET
idea

Erasmus+